

Σκιάζει τὸ πρόσωπο,
Γυρίζει τὸ βλέμμα,
Ἐπὶ ὁ χάρος ἐθόλωσε,
Καὶ στάζει τὸ αἷμα.
Καὶ ποτὸν εἰς τὴν ὕστερη
Στιγμὴ ἀποζητᾷ;
Τηραεὶ καὶ ἀγωνίζεται
Νὰ ὀγάλη μιλιᾷ.

Ἄ! θάνατε, σῦός τε της
Τὸ λόγο εἰς τὸ στόμα·
Γιὰ ἰδῆς, δὲν ἐγύροτασε
Τὰ αἵματα ἀκόμα·
Ἄ! λόγια τρομάρας
Κ' ὀλέθρου θὰ πει,
Φαρμάκια, μαχαίρι,
Θ' ἀφήσει τοῦ Ἄλλῃ.

— Παιδί μου, ποῦ ἔβρισκσαι,
Καὶ μ' ἀφησῆς μόνῃ;
Ἄ! τρέξε, καὶ ὁ θάνατος
Γοργᾷ μὲ πλακώνει.
Στὰ μαυρά μου στήθη
Παγώνει ἡ καρδιά,
Καὶ εἶν' ἄλλαις γιομάταις
Ζωὴ καὶ χαρὰ.

Ὁ πόνος τὰ κόκκαλα
Μοῦ λύνει 'ς τὸ σῶμα·
Ἄνθει σ' ἄλλα πρόσωπα
Τοῦ βόθρου τὸ χῶμα·
Γιὰ μένα παντέρημο
Κρεβάτι 'ς τὴ γῆ,
Καὶ γι' ἄλλαις τραγούδια,
Στεφάνια, χοροὶ....

Ἄ! κάμε, παιδάκι μου,
Ἐρμιά τὸ Γαρδίκι,
Πλατὺ κοιμητήριον
Νὰ βόσκουν οἱ λύκοι·
Ἄ! πνίξτε στὰ αἵματα
Μανάδες, παιδιὰ,
Παρθέναις καὶ γέροντες·
Μαχαίρι, φωτιά!

Φωτιά καὶ μαχαίρια!
Ἐ τὴν ἔρημῃ ἀγκάλῃ
Τῆς κόρης, συντρίψτε
Τοῦ νιοῦ τὸ κεφάλι·
Τὸ ἄρθεος ποῦ τρέμοντας
Βαστάει 'στὸ θυζῆ,
Σφαμμένο 'στὰ πόδια της
Ἡ μάνα νὰ ἰδῇ.

Μαχαίρι! Κι' ἀφήστε τους
Χαραῖς ἐδῶ κάτω
Ἄργα ξεψυχίσματα,
Λαχτάραις θανάτου.
Φωτιά καὶ μαχαίρια!
Μιὰ πλάνα νὰ κλῆ,
Καὶ γάμου στεφάνια,
Καὶ κόρη νεκρή.

Φωτιά καὶ μαχαίρια!...
Τί πάγος μὲ ζῶναι;
Ἄνάθεμα, ἀνάθεμα!
Ὁ ἥλιος θολώνει.—
Ποῖα τρόμου φαντάσματα
Ἐμπρὸς μου θωροῦ;....
Ἀέφαλα λείψανα
Τί θίλετα ἐδῶ;

Ἄμέ! στὸ κρεβάτι μου
Σιμόνου ἀγάλια...
Ἄ! βίγνου ἀπάνω μου
Τ' ἀγνά τους κεφάλια·
Προσφέρου τὰ στόματα
Φοδῆρα φρικτῆ·

Ἄ! φύγετε, ἀφήστε με
Ἀδέλφια τ' Ἄλλῃ!

Μαχαίρι θεήλατο
Κρυφὰ φοβερίζει.
Φυλάξου! 'στὸ κἄτρο σου
Ὁ χάρος γυρίζει!
Ῥιμέναν' ἐσίμωσαν,
Ἐμπήκαν, ὄρμουδιν,
Ῥιμένα τὸ αἷμά σου
Παιδί μου διψῶν.

Ἄ! ἔπεσε, ἔπεσε
Ὁ πρῶτος σφαιμμένος·
Κλονίζεται ὁ δεῦτερος
Βαρεῖα λαθωμένος....
Ἄπάνω του βίγνεται
Σωρὸς τὰ σπαθιά...
Ὁ θάνατε, κλείσε μου
Τὰ μάτια γοργᾷ.

Αυπῆσου με θάνατε...
Ἀκόμη δὲν φθάνει;
Σ' ἀέρι σηκώνεται
Γυμνὸ γιαταγάνι...
Ῥιμένα τὸν ἀρπαξάν
Ἄπ' τ' ἄσπρα μαλλιά,
Τὸν σέρνουσιν ἀλύπητα...
Ὁ τρόμου θωριά!—

Σταθθετε!—Ἐνα γόγγυσμα
Θανάτου γροικίζεται!..
Ῥιμέ τὸ κεφάλι του
Στὸ χῶμα πετιέται!
Ἐγδίκησι, ἐγδίκησι,
Μουχτάρ καὶ Βελῆ...
Ὁ ποῖός τὰ κεφάλια τους
Κοιμένα κρατεῖ;

Ἡ γῆς ἐσκοτεινίσαε
Ὁ ἀδὸς μου γυρίζει·
Τί τέρας τῆς κόλασις
Φρικτὰ φοβερίζει;
Ἄ! βίγνεται ἀπάνω μου...
Ἄ! μ' ἐπνίξε... Ἄλλῃ...
—Ὁ χάρος τῆς ἀρπαξῆς
Τὴν ἄγρια ψυχή!

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Περὶ τῆς χρήσεως τῶν παγωτῶν.

Ἡ χρῆσις τοῦ πάγου καὶ τῶν πεπαγωμένων ποτῶν ἐν ὄρα θερούς εἶναι ἀβλαβῆς, ὁσάκις ἡ χρῆσις δὲν καταπτᾷ εἰς κατάχρησιν. Τὸ ἐσπέρας εἶναι ὁ ἀρμολιώτερος χρόνος πρὸς χρῆσιν τῶν παγωτῶν, ὅτε ἡ χώνευσις προέβη ἀρκοῦντως, ἢ καὶ εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα. Τὰ παγωτὰ λαμβανόμενα ἐν στιγμῇ καθ' ἣν εἶναι τις ἐφιδρῶς εἶναι ἐπικινδυνότατα. Οἱ γέροντες, τὰ παιδιὰ καὶ οἱ λεπτῆς κράσεως πρέπει ν' ἀπέχωνται τῶν παγωτῶν, τούναντίον δὲ εἰσὶν ὠφέλιμα εἰς τὰ ῥωμαλαῖα πρόσωπα ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τὸ αἰφνίδιον ψύχος, τὸ προξενούμενον εἰς τὰ πεπτικὰ ὄργανα, παρακολουθεῖ ἀντίδρασις ὑγιεινὴ ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀντίδρασις αὕτη δὲν συμβαίνει εἰς τὰ ἀσθενοῦς κράσεως πρόσωπα, διὰ τοῦτο παρ' αὐτοῖς τὰ παγωτὰ φέρουσι βλάβην.

1. Ἰούλιος Τυπλόδης.

—“Ολος ο κόσμος τὸ λαμβάνει, ἐπαναλαμβάνει ὁ διδάσκαλος, διότι εἶναι ἐν τῶν μέσων τῶν διευκολυνόντων τὴν συναλλαγὴν· τὰ ἄλλα προϊόντα δὲν θὰ παρείχον τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, καὶ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι δὲν φέρουν ἐντεταπωμένην σφραγιδᾱ τινα, δεικνύουσαν ἀκριβῶς τὴν ἀξίαν.

Ἔπειτα συνέλεια.

A. ΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνήχεια ἰδὲ σελ. 511.

ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

Προϊόντα τῆς καύσεως. Ὑδρῶν ἐκ τῆς καύσεως προερχόμενον. Φύσις τοῦ ὕδατος. Τὸ ὕδρῶν δὲν εἶναι σῶμα ἀπλοῦν. Ὑδρογόνον.

Ἐνθυμείσθε βεβαίως ὅτι μετὰ τὴν τελευταίαν συνδιάλεξιν ἐχωρίσθημεν ὅτε ἤρχισα νὰ σὰς λέγω περὶ τῶν προϊόντων τῆς καύσεως τοῦ κηρίου· καὶ εἶδομεν ὅτι μετ' ὀλίγης ἐπιτηδειότητος ἠμποροῦμεν ν' ἀναγκάσωμεν ἐν κηρίον νὰ μᾶς δώσῃ διαφόρους ὕλας. Εἶδομεν ὅτι ὑπάρχει καὶ μία ὕλη ἣν δὲν ἠμποροῦμεν νὰ λάβωμεν ὁσάκις τὸ κηρίον καίει καλῶς. Εἶναι δὲ ἡ ὕλη αὕτη ὁ καπνὸς ἢ ὁ ἀνθραξ. Προσέτι ἐμάθομεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλη οὐσία, ἣτις ὑφούται ὑπεράνω τῆς φλογός, δὲν διακρίνεται τόσον καλῶς, καθὼς ὁ καπνός, καὶ ὑπὸ μορφὴν διάφορον, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ γενικοῦ βεῦματος, τὸ ὁποῖον, ὑφούμενον περὶ τὸ κηρίον, γίνεται ἀόρατον καὶ χάνεται. Ἀλλὰ δὲν ἀνεγνωρίσαμεν τούτων μόνον τῶν προϊόντων τὴν παρουσίαν. Ἐνθυμείσθε ὅτι εἰς τὸ ἀναβαῖνον βεῦμα, τὸ πηγάζον ἐκ τοῦ κηρίου, εὔρομεν καὶ μέρος δυνάμενον νὰ πυκνωθῇ εἰς τὸ κοχλιάριον, εἰς τὸ πινάκιον, καὶ εἰς πᾶν ἄλλο ψυχρὸν ἀντικείμενον, καὶ ἄλλο μέρος μὴ πυκνούμενον.

Ἄς ἰδῶμεν πρῶτον τὸ δυνάμενον νὰ πυκνωθῇ. Θὰ τὸ ἐξετάσωμεν, καὶ μετ' ἐκπλήξεως θὰ ἰδῶμεν ὅτι τὸ μέρος τοῦτο εἶναι οὐδὲν ἄλλο παρά νερόν. Εἰς τὸ τέλος τῆς παρελθούσης συνδιάλεξεως σὰς ὠμίλησα περὶ τούτου ἐν παρόδῳ, καὶ σὰς εἶπα ὅτι καὶ τὸ νερόν εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ προϊόντα τοῦ κηρίου ὅσα συμπακνοῦνται. Σήμερον θέλω νὰ προσέξωμεν περισσώτερον εἰς τοῦτο, καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὸ νερόν καὶ ὡς πρὸς τὴν γενικὴν αὐτοῦ ὑπαρξίν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἰδιαιτέρως ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς ἡμῶν.

Ἐλαβον τὰ μέτρα μου ὅπως κατορθώσω διὰ πειράματος νὰ συμπακνώσω τὸ ὕδρῶν τὸ περιεχόμενον ἐντὸς τῶν προϊόντων τοῦ κηρίου, καὶ τότε θὰ σὰς δείξω τὸ ὕδρῶν τοῦτο. Ἐκ τῶν καλητέρων τρόπων διὰ νὰ καταστήσω τὴν ὑπαρξίν τοῦ ὕδατος ἐπαισθητὴν εἰς τόσους ἀκροατὰς ἐναυτῶν θὰ εἶναι νὰ σὰς ἐξηγήσω ὁρατὴν τινὰ δρᾶσιν τοῦ ὕδατος, καὶ ἔπειτα νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸ πείραμα εἰς τὴν σταγόνα ἣτις θὰ σχηματισθῇ ὑπὸ τοῦτο τὸ ἀγγεῖον. Ἐχω

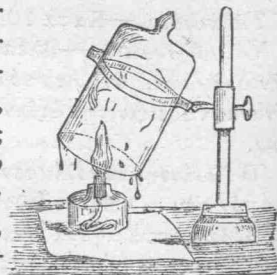
ἐδῶ χημικὴν τινὰ οὐσίαν, ἀνακαλυφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἰμφρου Δάβυ, καὶ ἐνεργοῦσαν δραστηριώτατα ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Θὰ τὴν μεταχειρισθῶ λοιπὸν διὰ νὰ μᾶς δείξῃ τὴν παρουσίαν τοῦ ὕδατος. Ἡ οὐσία αὕτη καλεῖται ποτάσσιον, διότι ἐξάγεται ἐκ τῆς ποτάσεως, τοῦ ἀλκαλικοῦ ἄλατος. Λαμβάνω λοιπὸν ὀλίγην ποσότητα ἐξ αὐτῆς, καὶ τὴν ρίπτω εἰς αὐτὴν τὴν λεκάνην. Βλέπετε· ἀμέσως ἀνάπτει, διότι ἡ λεκάνη περιέχει ὕδρῶν. Βλέπετε ὅτι ἐπιπλέει καὶ παράγει κυανθὴν ἢ γαλανθὴν φλόγα. Τὸ ποτάσσιον λοιπὸν καίει εἰς τὸ νερόν. Τώρα ἂς ἀφαιρέσω τὸ κηρίον τὸ καίον ὑποκάτω τοῦ ἀγγείου τούτου. Τὸ ἀγγεῖον περιέχει πάγον καὶ ἄλας, διὰ νὰ πυκνῶνῃ διὰ τοῦ ψύχους τοὺς ὑδατώδεις ἀτμοὺς οἱ ὁποῖοι παράγονται ἀπὸ τὸ κηρίον, καὶ κολλῶνται εἰς τὸ ἀγγεῖον. Θὰ ἰδῆτε μίαν σταγόνα νεροῦ, προῖον συμπεπυκνωμένον τῆς καύσεως, νὰ κρέμαται ὑπὸ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τοῦ ἀγγείου. Θὰ ἰδῆτε ὅτι καὶ εἰς τὴν σταγόνα ταύτην τὸ ποτάσσιον ἀνάπτει καθὼς καὶ ἐντὸς τοῦ νεροῦ τῆς λεκάνης. Ἴδου, καίει ἀπαραλλάτως ὡς ἐκεῖ. Λαμβάνω ἄλλην σταγόνα εἰς τὴν πλάκα ταύτην τοῦ θαλίου. Ἀμα πλησιάσω τὸ ποτάσσιον θὰ γνωρίσητε ὅτι εἶναι νερόν ἢ σταγῶν· εἶναι δὲ τὸ νερόν τοῦτο προῖον τοῦ κηρίου. Ὅμοίως ἂν θέσω τὸν λύχνον τοῦ οἰνοπνεύματος ὑπὸ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο, θὰ ἰδῆτε πάχνην νὰ κολλήσῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ τὸ ὑγράνῃ, καὶ ἡ πάχνη αὕτη εἶναι ἐπίσης τὸ προῖον τῆς καύσεως. Πιστεύω ὅτι ὅταν ἰδῆτε νὰ πίπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀγγείου σταγόνες εἰς τὸ φύλλον τοῦτο τοῦ χαρτίου τὸ ὁποῖον ἀπλόγῃ ὑπ' αὐτὸ, θὰ σὰς ἀποδείξουν ὅτι ἡ καύσις παράγει ἰκανὴν ποσότητα ὕδατος.

Σχ. 21.

Ἄς προσμεινωμεν. Θὰ ἰδῆτε ἀμέσως ἂν παρήχθῃ πολὺ νερόν. Τώρα, ἂν λάβω σωλῆνα φωταερίου, καὶ ὑπὲρ αὐτὸν θέσω δοχεῖον περιέχον μίγμα τι ψυκτικόν, δηλαδὴ παράγον ψύχους, θὰ παραγάγῃ ὑπὸ τὸ δοχεῖον νερόν, διότι καὶ τοῦ φωταερίου ἡ καύσις ἐπίσης παράγει νερόν.

Ἴδου τώρα μιάλη περιέχουσα ποσότητα τινὰ ὕδατος, ὕδατος καθαρωτάτου, ἀπεσαγμένου, παραχθέντος ἐκ καύσεως φωταερίου. Κατ' οὐδὲν αὐτὸ διαφέρει τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, τῆς θαλάσσης, τῆς βρύσεως, ὅταν καὶ ἐκείνο

Σχ. 22.